

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15014957	CPI de San Sadurniño	San Sadurniño	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación infantil	Descubrimento e exploración da contorna	4º Inf.	8	280

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	4
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	10
4.2. Materiais e recursos didácticos	11
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	11
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	12
6. Medidas de atención á diversidade	12
7.1. Concreción dos elementos transversais	13
7.2. Actividades complementarias	14
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	15
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	16
9. Outros apartados	16

1. Introducción

A programación da área de Descubrimiento e Exploración da Contorna no curso de 4º de EI ten como finalidade a construción e o coñecemento afianzado do medio físico, natural e social como un todo integrado, así como as súas interrelacións, favorecendo actitudes de respecto e valoración a través dunha visión sostible do entorno. O fin da área estará ben vinculado cun enfoque coeducativo e estimulador das emocións, así como coa promoción dunha actitude crítica e creativa.

Esta programación está deseñada para ser desenvolvida, conxuntamente coas programacións das outras dúas áreas, a través da realización de unidades didácticas entendidas como proxectos de aula formados por situacións de aprendizaxe (tarefas, actividades e exercicios).

Consideramos fundamental seguir respectando o principio de globalidade á hora de deseñar estas situacións de aprendizaxe, onde se poñan en práctica habilidades e capacidades relacionadas coas tres áreas curriculares.

Para levar a cabo unha concreción dos elementos curriculares que irán en cada unidade ou proxecto adaptable as diferentes realidades de aula, establecemos categorías xerais que actuarán como referencia para os centros de interese que cada mestra escollerá, pero sempre favorecendo que xurdan dos intereses do alumnado.

A temporalización das proposta é orientativa, podendo ser modificada tendo en conta as realidades educativas de cada aula.

Esta Programación docente está pensada para ser levada a cabo co alumnado do 4º curso do 2º ciclo de E. Infantil do CPI de San Sadurniño. Centro situado na localidade do mesmo nome e ubicado nun contorno maioritariamente rural. O CPI San Sadurniño conta con 3 unidades de Educación Infantil. Ten unha xornada mixta con 3 sesións exclusivamente de mañás e dúas tamén con sesión de tarde e conta con servizos complementarios de transporte e comedor escolar.

Dentro do horario contamos coa participación da especialista en Lingua estranxeira: Inglés, da especialista en Música e do mestre de E. Física cunha sesión semanal. Tamén imparte docencia a mestra de E. Relixiosa nunha sesión semanal e a sesión de Atención Educativa será impartida pola titora.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Identificar as características de materiais, obxectos e coleccións e establecer relacións entre eles, mediante a exploración, a manipulación sensorial, o manexo de ferramentas sinxelas e o desenvolvendo das destrezas lóxico-matemática para descubrir e crear unha idea cada vez máis complexa do mundo.	1				1	1	1	
OBX2 - Desenvolver, de maneira progresiva, os procedementos do método científico e as destrezas do pensamento computacional, a través de procesos de observación e manipulación de obxectos, para iniciarse na interpretación da contorna e responder de forma creativa ás situacións e aos retos que se presenten.	1	1			1	1	1	1
OBX3 - Recoñecer elementos e fenómenos da natureza amosando interese polos hábitos que inciden sobre ela para apreciar a importancia do uso sostible, o coidado e a conservación da contorna na vida das persoas.			1	1		1	1	1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX4 - Identificar as características e funcións dos grupos e organizacións da comunidade, apreciando algúns elementos significativos propios da cultura galega como base para a construción da identidade social desde o coñecemento e a valoración das particularidades do mundo circundante.	1					1	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	PROXECTOS EN SANSA	PROXECTOS EN SANSA é un procedemento de aprendizaxe globalizado que permite alcanzar uns obxectivos que o docente e o alumnado propoñen a través da posta en práctica dunha serie de accións integradas e planificadas dirixidas a resolver unha situación ou problema previamente establecido, interactuando co grupo e o entorno e usando recursos variados. A través desta metodoloxía de traballo o alumnado, os mestres/as e as familias únense coa finalidade de aprender xuntos.	90	X	X	X
2	XOGAMOS E APRENDEMOS NOS RECANTOS	Recantos de actividade, entendidos como espazos organizados dentro da aula que ofrecen diversas alternativas de traballo/xogo ao alumnado coas que se fomentan distintos aspectos da aprendizaxe nun ambiente cálido, lúdico e divertido. Recantos como o das contrucións, arte, mates divertidas, letras e biblioteca e do proxecto.	90	X	X	X
3	ABENEANDO EN SANSA	Introduciremos a metodoloxía Abn nas aulas de E. Infantil para desenvolver o sentido numérico no alumnado dunha forma sinxela e divertida a través do uso de materiais manipulativos	50	X	X	X
4	ARTE-LLANDO	ARTE-LLANDO é unha proposta na que traballaremos por un lado a arte como linguaxe e como potenciador do proceso de aprendizaxe. Investigaremos e coñeceremos a importancia das cores, os materiais e as técnicas no momento de expresarnos de maneira plástica. As obras de arte terán un lugar na nosa aula. E polo outro a robótica co Bee-Bote e pequenos retos de aprendizaxe que debe resolver o alumnado programando o robot coa secuencia correcta de movementos para chegar o seu destino e iniciarnos no	50	X	X	X

UD	Título	Descrición	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
4	ARTE-LLANDO	pensamento computacional a través da manipulación	50	X	X	X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	PROXECTOS EN SANSA	90

Cráterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Emparella. Clasifica atendendo a un atributo. Inicia as series de dous elementos. Diferenza os atributos: cor e tamaño.	PE
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Identifica os números ata o 5. Asocia cantidade-grafía ata o 5.	
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Sinala onde hai moitos e poucos. Sinala onde hai máis/menos que outro dado	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Sinala o círculo, triángulo e cadrado. Nomea as formas.	
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Orientase na aula e garda as cousas no seu sitio. Emprega nocións espaciais para localizar obxectos: diante, a un lado, enriba, dentro...	
CA2.3 - Aplicar estratexias para canalizar a frustración ante as dificultades ou os problemas.	Nos xogos de grupo acepta perder sen enfadarse, pide axuda cando ten dificultades.	
CA2.7 - Participar en proxectos empregando dinámicas e estruturas cooperativas, compartindo e valorando opinións propias e alleas e expresando conclusións persoais a partir delas.	Amosa curiosidade por descubrir, investigar, experimentar.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Amosa interese polas actividades STEAM	
CA3.1 - Mostrar unha actitude de respecto e coidado e protección cara ao medio natural e os animais identificando o impacto dalgunhas accións humanas sobre el.	Ten unha actitude de coidado cara ao medio natural.	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA3.3 - Identificar elementos naturais imprescindibles na vida das persoas, as súas características e a necesidade de facer un uso responsable deles.	Describe características físicas e funcionais dos animais traballados (partes, forma, cor, forma de desprazamento, alimentación...) Relaciona algúns animais co seu hábitat natural. Observa o ceo e explica o que ve.	
CA4.1 - Identificar o núcleo familiar e a escola como os primeiros grupos sociais de pertenza valorando positivamente as relacións afectivas que se establecen e a súa importancia no desenvolvemento persoal.	Coñece o nome dos seus compañeiros/as e gústalle compartir xogos con eles. Coñece as rutinas da aula. Nomea os membros da súa familia.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa e relaciona cada estación coas súas festas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos. - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidadade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir. - Construción de nocións espaciais básicas en relación co propio corpo, cos obxectos e coas accións, tanto en repouso coma en movemento. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Modelo de control de variables. Estratexias e técnicas de investigación: ensaio-erro, observación, experimentación, formulación e comprobación de hipóteses, realización de preguntas, manexo e procura en distintas fontes de información. - Coavaliación do proceso e dos resultados. Achados, verificación e conclusións. - Habilidades do pensamento computacional. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - Recursos naturais. Sustentabilidade, enerxías limpas e naturais. - Identificación de fenómenos naturais: identificación e repercusión na vida das persoas. - A escola. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
2	XOGAMOS E APRENDEMOS NOS RECANTOS	90

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Emparella. Clasifica atendendo a un atributo. Inicia as series de dous elementos.	PE
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Identifica os números ata o 5. Asocia cantidade-grafía ata o 5.	
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Sinala onde hai moitos e poucos. Sinala onde hai máis/menos que outro dado	TI
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Sinala o círculo, triángulo e cadrado. Nomea as formas.	
CA1.5 - Situarse adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Orientase na aula e garda as cousas no seu sitio. Emprega nocións espaciais para localizar obxectos: diante, a un lado, enriba	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Amosa interese polas actividades STEAM	
CA4.1 - Identificar o núcleo familiar e a escola como os primeiros grupos sociais de pertenza valorando positivamente as relacións afectivas que se establecen e a súa importancia no desenvolvemento persoal.	Coñece o nome dos seus compañeiros/as e gústalle compartir xogos con eles.	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa e relaciona cada estación coas súas festas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir. - Construción de nocións espaciais básicas en relación co propio corpo, cos obxectos e coas accións, tanto en repouso coma en movemento. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Habilidades do pensamento computacional. - Relacións causa-efecto na manipulación de obxectos. - A escola. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
3	ABENEANDO EN SANSA	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA1.1 - Establecer distintas relacións entre os obxectos a partir das súas calidades ou atributos mostrando curiosidade e interese.	Emparella. Clasifica atendendo a un atributo. Inicia as series de dous elementos. Diferenza os atributos: cor e tamaño.	PE
CA1.2 - Empregar os cuantificadores básicos máis significativos no contexto do xogo e na interacción coas demais persoas.	Sinala onde hai moitos e poucos. Sinala onde hai máis/menos que outro dado	
CA1.3 - Identificar e asociar as cantidades cos seus números e grafías nas actividades cotiás empregando o cálculo como fonte de información.	Identifica os números ata o 5. Asocia cantidade-grafía ata o 5.	
CA1.4 - Recoñecer na súa contorna cotiá elementos xeométricos básicos.	Sinala o círculo, triángulo e cadrado. Nomea as formas.	TI
CA1.5 - Situarase adecuadamente nos espazos habituais, tanto en repouso coma en movemento, aplicando os seus coñecementos acerca das nocións espaciais básicas e xogando co propio corpo e con obxectos.	Orientase na aula e garda as cousas no seu sitio. Emprega nocións espaciais para localizar obxectos: diante, a un lado, enriba, dentro.	
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Amosa interese polas actividades STEAM	

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa e relaciona cada estación coas súas festas.	

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Obxectos e materiais. Interese, curiosidade e actitude de respecto durante a súa exploración. - Identificación das calidades ou atributos dos obxectos. Relacións de orde, correspondencia, clasificación e comparación. - Diferenciación de formas planas e tridimensionais: corpos xeométricos. - Emprego de cuantificadores básicos contextualizados. - Uso funcional dos números na vida cotiá. Cantidadade, número e grafía. Situacións nas que se fai necesario medir. - Construción de nocións espaciais básicas en relación co propio corpo, cos obxectos e coas accións, tanto en repouso coma en movemento. - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

UD	Título da UD	Duración
4	ARTE-LLANDO	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA
CA2.8 - Iniciarse en actividades relacionadas coa metodoloxía STEAM como modelo de aprendizaxe activo.	Amosa interese polas actividades STEAM	
CA4.5 - Coñecer e participar en festas, costumes e tradicións, propias e alleas, presentes na contorna gozando e valorándoas como sinais de identidade.	Participa e relaciona cada estación coas súas festas.	TI

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Pautas para a indagación na contorna: interese, respecto, curiosidade, asombro, cuestionamento e desexos de coñecemento. - Actitudes de respecto cara ás manifestacións culturais da súa contorna próxima. - Festas e tradicións do ciclo anual e da cultura galega.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Na área que nos atopamos (DEC) será precisa unha intervención educativa que faga achega de distintas opcións para o acceso aos contidos, que contemple un deseño de ambientes de aprendizaxe ricos en recursos e oportunidades e que potencie a motivación e as metodoloxías activas aproveitando a curiosidade innata do noso alumnado por descubrir e explorar o mundo que o rodea.

As principais ferramentas de traballo para desenvolver axeitadamente os procesos de razoamento lóxico e o método científico serán as nocións matemáticas, espaciais e temporais, a curiosidade, a resolución de retos, busca de solucións e a promoción de actividades manipulativas e sensoriais, sempre contextualizadas e partindo de coñecementos previos.

Promoveremos actitudes activas de sensibilidade cara o medio ambiente e un fomento cara aos elementos da propia cultura e as demais.

A metodoloxía levada a cabo terá en conta unha serie de principios e liñas de actuación, que dende o nosa visión pedagóxica, son necesarias e imprescindibles para crear situacións de aprendizaxe que conecte cos intereses do alumnado, respectando as diversas linguaxes e formas de comunicación e que lle permitirá coñecer, comprender e ser parte activa da realidade que o rodea.

Dentro da metodoloxía desta programación destacamos:

- Principio de globalización: partírase da realidade próxima ao neno/a, dos seus coñecementos previos para, pouco a pouco, axudarlle a avanzar na construción dos seus significados co que facilitaremos as aprendizaxes significativas.
- Principio de actividade: os nenos/as precisan facer, manipular, experimentar....para a partir desta actividade construír os seus esquemas cognitivos. O alumnado será protagonista activo do seu proceso de aprendizaxe.
- Principio de actividade lúdica (gamificación): un recurso didáctico que estará sempre presente na aula é o xogo. O noso alumnado aprenderá xogando e xogará aprendendo.
- Principio da pedagogía do éxito: a motivación positiva e os pequenos logros diarios serán a base da metodoloxía.
- A creación dun ambiente de afecto e seguridade, onde o alumnado poida expresar emocións, sentimentos e ideas libremente, desenvolvendo unha autoestima e autoconcepto positivos.
- Desenvolvemento de proxectos nos que se intentará resolver un problema. Levaremos a cabo actividades de pequenas investigación, búsqueda de información, deseñar os pasos para chegar a resolución dun problema ou obxectivo proposto, compartir experiencias e os resultados obtidos cos compañeiros/as.
- Desenvolvemento de actividades para fomentar a sensibilidade cara o medio ambiente e a necesidade de actuar para preservalo, así como un coñecemento da contorna próxima fomentando a súa exploración.
- Os agrupamentos serán variados en función das necesidades do alumnado e das actividades que se leven a cabo. Teremos agrupamentos en gran grupo: para planificar conxuntamente actividades, exposicións, lecturas, explicacións, debates, asemblea, etc. Agrupamentos en pequeno grupo, ideal para favorecer a interacción cooperativa e traballo individual, que son un bo recurso para fomentar a responsabilidade e a autonomía.
- Principio do Deseño Universal da Aprendizaxe (DUA), ofertando dentro dunha mesma actividade diferentes maneiras de acceder á información, diferentes modos de expresarse, e diferentes maneiras de motivar ao alumnado.
- A organización dos tempos será flexible respectando os ritmos individuais de cada neno/a e combinaranse tempos de rutinas con tempos de actividades específicas segundo as características e necesidades do alumnado. Neste sentido teremos tempos para a expresión e comunicación de vivencias, sentimentos, emocións, coñecementos e saberes...
- Organización dos espazos da aula por recunchos a través dos cales traballaran os contidos relacionados coa área na que nos atopamos e de xeito globalizado coas demais áreas do currículo. Os recunchos presentes na aula son: recuncho da biblioteca e as letras; das construción; de arte; do xogo simbólico; do proxecto e de Mates divertidas. As TIC serán un recurso máis para o desenvolvemento das capacidades e habilidades do alumnado. O alumno iniciárase no seu emprego de forma transversal pero sempre dende unha maneira responsable, respectando os tempos de uso, minimizando a exposición ás pantallas e empregando recursos acordes a súa idade e estado madurativo.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Entendendo os recursos didácticos como todos aqueles medios que son necesarios para que o proceso de ensino - aprendizaxe sexa o máis eficaz e profundo posible para dotar á escola de materiais, utilízase o esquema de oferta de materiais (Loughlin e Suina), xa que estes atópanse a disposición dos alumnos para que accedan a eles, respectando as normas habituais de uso,

Os materiais que se utilizan na escola:

Recursos didácticos materiais: de carácter inventariable (encerado, cortizas...) , materiais estruturados (crebacabezas, regretas, bloque lóxicos abecedarios.. ...), materiais non estruturados (de refugallo, pezas soltas, elementos da natureza).

Recursos didácticos impresos: libros ilustrados, libro- album, libros informativos, xornais, revistas, carteis, folletos de propaganda, utensilios para producir textos impresos (tampóns e tinta, etiquetas...), bits de intelixencia,.

Recursos didácticos audiovisuais: fotografías, láminas, carteis publicitarios, ...

Recursos TIC: o ordenador de aula, o encerado dixital interactivo, a tablet, conexión a internet, programas elaborados no entorno Lim, Jclic, robot Bee bot etc.

Recursos proporcionados pola contorna, nun amplo sentido: todo o que se nos poida ofrecer no contexto que nos rodea (parques, biblioteca do Concello, etc)

Os criterios para a súa utilización:

-Disposición: visibles e accesibles.

-Conservación: cada material terá un lugar de recollida.

-Información: preséntase na asemblea para que saiban como utilízalos e de vez en cando retomasen.

-Almacenamento: os recursos aparecen pouco a pouco.

-Conservación - renovación: dedicar momentos a reparar materiais cos nenos/as, mestra e cos pais.

Como Materiais curriculares:

- Materiais impresos confeccionados, deseñados e elaborados polo equipo docente para poñer en práctica os proxectos de traballo (ficheiro de aula).

- Material funxible como ceras, rotuladores, lapis, tesoiras, punzóns, cartolinas, folios, pinceis... que será mercado cos cartos da cooperativa escolar.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Será entendida como proceso que leva implícito unha serie de acordos para a posterior planificación do proceso educativo baseado na análise, tanto das competencias clave do alumnado como das necesidades do grupo. Levarase a cabo a avaliación inicial ou diagnóstica a través de:

- Observación directa, sistemática e rexistrada da participación do alumnado nas actividades e propostas didácticas, así como os datos máis relevantes do período de adaptación.

- Información aportada polas familias ou titores legais na entrevista inicial.

- Diagnóstico do estado físico, emocional, coñecementos previos e limitacións de cada alumna e alumno.

- Análise do expediente do alumnado e dos datos recollidos na aplicación informática XADE.

Destacar o carácter preventivo da avaliación inicial na atención á diversidade, tanto como medio para a identificación temperá das necesidades educativas como para proceder á aplicación das medidas que se consideren necesarias. Esta avaliación inicial realizarémola cando o alumno/a se incorpore por primeira vez ao centro e ao inicio de cada curso.

Cos datos recollidos cubriremos o Informe de avaliación inicial na aplicación Xade.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Criterios de cualificación:

Os criterios de cualificación que usaremos na etapa de Educación Infantil están establecidos na escala de valoración dos indicadores observables específicos das diferentes áreas que aparecen recollidos na aplicación informática Xade. A valoración exprésase en termos cualitativos que entendemos do seguinte xeito:

Con Dificultade: aquel alumnado que non acadou os obxectivos propostos sendo necesario realizar actividades de Reforzo e/ou unha atención máis individualizada.

En Proceso: cando o alumno/a está a desenvolver axeitadamente as estratexias para o seu logro pero aínda non os acadou.

Sen Dificultade: para aqueles discentes que procuraron os obxectivos con facilidade dunha maneira autónoma.

Criterios de recuperación:

Na etapa de Educación Infantil non procede establecer criterios de recuperación.

6. Medidas de atención á diversidade

O tratamento da atención á diversidade, tanto á diversidade do alumnado como na atención educativa con alumnos/as con necesidades específicas de apoio educativo, contéplase no referente lexislativo para este curso 2023-2024 da ORDEN de 8 de setembro de 2021 por la que se desenvolve el Decreto 229/2011, de 7 de decembro, e que debe partir das premisas de INTEGRACIÓN-INCLUSIÓN, e recollerase nos diferentes documentos de centro: PXA e Plan de Atención á Diversidade incluído no PE.

A diversidade é unha realidade. Cada alumno e cada alumna ten unhas determinadas necesidades educativas, debidas á presenza de múltiples factores persoais e sociais (xénero, idade, etapa de desenvolvemento madurativo, motivación, intereses, estilos de aprendizaxe, expectativas, procedencia socioeconómica e cultural, orixe étnica, etc.), que deben ser satisfeitas. En consecuencia, o 2º ciclo de Educación Infantil (a aula do 4º nivel de EI) ten que estar en condicións de:

1.º Adaptarse ás características individuais e sociais do alumnado.

2.º Ofrecer unha cultura común, respectando as peculiaridades de cada cultura propia.

3.º Adoptar unha metodoloxía que favoreza a aprendizaxe de todo o alumnado na súa diversidade.

4.º Partir dunha avaliación inicial do alumnado en cada núcleo de aprendizaxe que permita detectar os seus coñecementos previos, para facilitar a significatividade dos novos contidos que se deben aprender.

Contemplaremos medidas ordinarias, que facilitan a adecuación do currículo prescriptivo, sen alteración significativa dos seus obxectivos, contidos e criterios de avaliación, ao contexto sociocultural do centro e ás características do noso alumnado. Son as seguintes:

a) Adecuación da estrutura organizativa do centro (horarios, agrupamentos, espazos) e da organización e xestión da aula ás características do alumnado.

b) Adecuación das programacións didácticas ao contorno e ao alumnado.

c) Metodoloxías baseadas no traballo colaborativo en grupos heteroxéneos, tutoría entre iguais, aprendizaxe por proxectos e outras que promovan a inclusión.

d) Adaptación dos tempos e instrumentos ou procedementos de avaliación.

e) Reforzo educativo e apoio do profesorado con dispoñibilidade horaria.

Tamén teremos en conta as medidas extraordinarias, aquelas enfocadas a dar resposta á diversidade do alumnado con necesidade específica de apoio educativo que poden requirir modificacións significativas do currículo ordinario e/ou supoñer cambios esenciais no ámbito organizativo así como, de ser o caso, nos elementos de acceso ao currículo ou na modalidade de escolarización.

Son as seguintes:

- a) Adaptacións curriculares.
- b) Agrupamentos flexibles.
- c) Apoio do profesorado especialista en Pedagogía Terapéutica e/ou Audición e Linguaxe..
- d) Flexibilización da duración do período de escolarización.
- e) Atención educativa ao alumnado que, por circunstancias diversas, presenta dificultades para unha asistencia continuada a un centro educativo.

Outras medidas de atención a diversidade que teremos presentes son:

- Organizar a aula de forma accesible (tempos e espazos)
- Utilizar metodoloxía colaborativa e cooperativa, seguindo as liñas marcadas no P.E. do centro, seguindo os principios do DUA e propoñendo diferentes medios de acceder á información, de expresarse e de motivar ao alumno.
- Adaptar os tempos, instrumentos e procedementos de avaliación, usando os que mellor se adaptan ás características do alumnado.
- Aproveitar as posibilidades das TIC para todo tipo de alumnado utilizando diferentes apps para estimulación da linguaxe, o razonamento e a atención.
- Primar o esforzo e non o resultado, intentando sempre aumentar a autoestima.
- Ofrecer sempre situacións de éxito, para ir aumentando a dificultade progresivamente.
- Intervir educativamente sempre dende un enfoque multidisciplinar: (titoría, DO, familia ou titores legais, servicios sanitarios, sociais, etc).

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.1 - Desenvolvemento e xestión emocional a través dos proxectos de aula, os contos e da participación nas actividades do centro.	X	X		X
ET.2 - Pautas elementais de convivencia a través das rutinas e normas da aula, da participación en actividades conxuntas co alumnado da aula e da etapa e coa participación no Contrato Programa INCLÚE-T, proxecto Patios en E. Infantil e Primaria.	X	X	X	X
ET.3 - Coidado da contorna e dos seres vivos a través do proxecto Reciclasansa do centro no que as 3r (reducir, reciclar e reutilizar) están moi presentes. Colaborando nas actividades do Contrato Programa Edusostibilidade.	X	X		
ET.4 - Promoción de estilo de vida saudable a través da proposta de merendas saudables, proxecto Patios e co fomento de hábitos de coidado do corpo en relación ao aseo, alimentación...	X	X		X

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4
ET.5 - Educación en valores a través da proposta de Pequeuentos con valores vinculados as súas experiencias, sentimentos e vivencias.	X			
ET.6 - Educación para o consumo responsable levar a cabo accións encamiñadas á consecución dos obxectivos da Axenda 2030 e fomentar no alumnado accións destinadas ao coidado da natureza e a redución daquelas accións que causan un gran impacto na mesma.	X	X		X
ET.7 - Educación igualitaria e libre de estereotipos a través da celebración de datas significativas como o 25 de novembro (contra a violencia de xenero), 8 de marzo (da muller traballadora), coa proposta de lecturas coeducativas e coa participación na actividade "Mulleres na historia, na ciencia, na arte e na literatura"	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Festas de Outono	No 1º trimestre celebraremos Samaín (lectura de med, merendas terroríficas e degustación de castañas); Día do Peón no tempo de lecer; Nadal (visita do Reis Mago ou o Apalpador e concurso de tarxetas)	X		
Visita cultural a un Belén e toma de chocolate con churros.	No 1º trimestre visitaremos un Belén artesanal nunha zona próxima ao centro, de interese cultural e artístico.	X		
Festas de Inverno	No 2º Trimestre celebraremos o Día da Paz e Non Violencia; Día de Rosalía de Castro, Entroido e os Mandados do Meco Paquito.		X	
Visita á Ecoescola As Campeiras- As Pontes	No 2º trimestre, coa finalidade de traballar a importancia da reciclaxe e o coidado do medio ambiente.		X	
Festas de Primavera	No 3º Trimestre celebraremos a Semana das Letras Galegas; Semana do Libro (apadriñando lectores); Fin de curso.			X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Visita á Casa dos peixes	No 3º trimestre, visitaremos a casa dos peixes en A Coruña, co obxectivo de acercar ao alumnado ao coñecemento do medio mariño.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Avalio os coñecementos previos do alumnado en relación ao proxecto traballado e establezo medidas de resposta en función dos resultados.
Programo obxectivos en función dos coñecementos previos e adaptados ao nivel do alumnado.
Desenvolvo a programación acorde co programado.
Metodoloxía empregada
Emprego distintas estratexias metodolóxicas para responder aos ritmos de aprendizaxe.
Observo de forma habitual o proceso de aprendizaxe do alumnado.
Facilita a proposta metodolóxica a consecución das competencias básicas.
Logro que o alumnado progrese na adquisición dos contidos traballados.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Organizo e doto os recunchos da aula con recursos suficientes
Uso materiais variados, suficientes, accesibles, adecuados.
Elaboro materiais para mellorar a dotación dos recantos.
Incorporo as TICs ao proceso de ensinanza-aprendizaxe.
Realizo as actividades complementarias programadas.
Medidas de atención á diversidade
Propoño actividades variadas para atender a diversidade.
Propoño actividades de ampliación e reforzo.
Emprego distintos procedementos instrumentos de avaliación en función das características do grupo e do alumnado.
Logro que o alumnado con actividades de reforzo progrese.
Logro que o alumnado con actividades de ampliación progrese.

Clima de traballo na aula
Favorezo a interacción do alumnado con distintos agrupamentos na aula. actividades en gran grupo, pequeno grupo, parellas?
Implico ao alumnado nas actividades de aula.
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Asisto, participo e colaboro nas reunións convocadas mensualmente pola coordinadora de ciclo (mestres do ciclo)
Asisto, participo e colaboro nas reunións entre mestres dos outros ciclos convocadas mensualmente pola X.Estudos
Establezo as vías e procedementos para facilitar información ás familias: correos enviados e contestados, notas informativas, abalar?
Informo regularmente às familias dos progresos e dificultades do seu fillo/a.
Facilito a participación das familias no proceso de aprendizaxe dos seus fillos/as: titorías solicitadas e realizadas.
Coordino o traballo co alumnado con apoio do profesorado de Pedagogía Terapéutica e Audición e Linguaxe.

Descrición:

Nivel 0: non se acadou

Nivel 1: acadouse en parte.

Nivel 2: acadouse pero non totalmente.

Nivel 3. acadado na súa totalidade.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Ao rematar cada trimestre realizaremos un seguimento da programación a través da aplicación PROENS e dende a coordinación de ciclo de infantil e XE.

9. Outros apartados